

Epidemiologische update COVID-19

RAG 13/07/2022

Op 21 januari 2022 heeft het Overlegcomité de coronabarometer als instrument voor communicatie en gestructureerde en proactieve beleidsvoorbereiding inzake sanitaire maatregelen goedgekeurd, waarbij drie beheersniveaus worden gebruikt. De indicatoren en drempels die de RAG hanteert voor de inschatting van de epidemiologische situatie en het bepalen van het beheersniveau worden hier beschreven.

Naast de specifieke drempels steunt de analyse van de epidemiologische situatie verder op een bredere evaluatie, waarbij kwalitatieve (bv. bestaan van clusters) en strategische (bv. teststrategie) indicatoren mee in rekening worden gebracht.

BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

In de afgelopen week is het aantal vastgestelde nieuwe besmettingen verder gestegen. Na een periode van stabilisatie is de R_t op basis van het aantal besmettingen wel licht gedaald. De positiviteitsratio (PR) voor symptomatische personen is opnieuw sterk gestegen, in een context van een lichte toename van het aantal uitgevoerde tests. Het aantal testen toont de voorbije dagen wel een stabiliserende trend, wat de volgende week moet worden bevestigd.

In de afgelopen week vertoonden de ziekenhuisindicatoren nog steeds een lichte stijging, met een verdere toename van het aantal bezette ziekenhuisbedden. Het aantal bezette bedden op intensieve zorgen is nog licht toegenomen, maar in beperktere mate en de cijfers blijven laag. De R_t gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames is de afgelopen week gestabiliseerd.

De surveillance op afvalwater toonde opnieuw een aanzienlijke toename van de viruscirculatie aan, vooral in Wallonië. Deze week hebben drie provincies een alert voor elk van de drie indicatoren (Luik, Luxemburg en Namen). De trend in de woonzorgcentra zet zich voort met een toename van het aantal gerapporteerde besmettingen, maar op nationaal niveau is er wel een lichte daling van het aantal ziekenhuisopnames. Het blijft dus van essentieel belang waakzaam te blijven om transmissie te beperken en een mogelijke druk op ziekenhuizen te voorkomen.

Gezien het verschijnen van de nieuwe BA.2.75 sub-variant in India en de aanzienlijke toename daarvan, wordt reizigers die uit India terugkeren met symptomen en/of een positieve zelftest sterk aangeraden een PCR-test uit te laten voeren. Dit zal toelaten om de kennis over de kenmerken van deze nieuwe sub-variant te verbeteren en een optimaal beheer garanderen.

Het beheersniveau blijft op niveau 2. De PR voor symptomatische personen en het aantal nieuwe infecties bevinden zich nog steeds op niveau 3, de R_t van infecties en de incidentie van ziekenhuisopnames bevinden zich op niveau 2, en de bezetting van bedden op intensieve zorgen en het aantal consultaties bij de huisarts bevinden zich op niveau 1.

Besluit classificatie nationaal: beheersniveau 2 met een verder toenemende trend voor de besmettingen en de ziekenhuisindicatoren.

NATIONAAL

Indicatoren i.v.m. intensiteit

Het aantal vastgestelde nieuwe besmettingen is in de week van 3 tot 9 juli nog verder gestegen, met gemiddeld 7.793 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 5.679 de week voordien (+37%). Het reproductiegetal (Rt) op basis van het aantal nieuwe besmettingen is licht gedaald (1,191 vergeleken met 1,233 de voorgaande week), maar blijft hoger dan één.

Ook de 14-daagse cumulatieve incidentie nationaal is nog verder sterk gestegen van 585/100.000 naar 819/100.000. De sterkste toename wordt nog steeds geregistreerd bij volwassenen tussen 20 en 64 jaar in de drie regio's, en bij 65 plussers in Brussel en Vlaanderen. Voor de leeftijdsgroep van 10-19 jaar is de stijging beperkter, vooral in Wallonië. Voor de jongste leeftijdsgroep (0 tot 9 jaar) blijft de trend over het algemeen stabiel in de drie regio's.

Het aantal uitgevoerde testen is verder lichtjes gestegen, met in de week van 3 tot 9 juli gemiddeld 21.637 testen per dag, vergeleken met ongeveer 19.500 de week voordien. Er is nog steeds een lichte stijging bij volwassenen ouder dan 20 jaar, terwijl er een stabilisatie is bij 0-9-jarigen en een daling bij 10-19-jarigen. Er is een lichte toename van tests bij symptomatische personen (mogelijke COVID-19 en gebruik SAT of bevestiging van een positieve zelftest) en een afname van betalende tests.

Het aantal verkochte zelftesten in apotheken blijft fors stijgen. In totaal werden 140.814 testen¹ verkocht in de periode van 4 tot 10 juli, vergeleken met ongeveer 106.400 de week daarvoor (Bron: APB & OPHACO). Het aantal gerapporteerde positieve zelftesten is in de week van 3 tot 9 juli verder gestegen, met een totaal van 6.082 testen, vergeleken met ongeveer 4.990 de week voordien. Voor 5.799 personen werd er een PCR-test uitgevoerd ter bevestiging, waarvan 91,7% een positieve PCR-test had (lichte stijging).

De positiviteitsratio (PR) is terug gestegen, met in de week van 3 tot 9 juli een waarde van 37% vergeleken met 29,9% de week voordien. Er is nu opnieuw een stijging in alle leeftijdsgroepen, alhoewel die bij de 0-9-jarigen beperkt is. De PR stijgt vooral voor personen met symptomen (mogelijke COVID-19 en gebruik van SAT) en in screenings. Er is nu ook een lichte stijging bij de asymptomatische personen, in alle leeftijdsgroepen en alle regio's. Voor asymptomatische personen varieert de PR van 15% in Brussel, tot 35% in Vlaanderen.

Het aantal contacten met een huisarts voor vermoeden van COVID-19 is in week 27 opnieuw gestegen, met nationaal gemiddeld 39 contacten per 100.000 inwoners per dag, vergeleken met 29/100.000 de week voordien (Bron: huisartsen Barometer). De stijging is nog steeds meer uitgesproken in Wallonië dan in Vlaanderen. Voor Brussel waren er opnieuw onvoldoende registraties om een betrouwbare incidentie weer te geven.

De incidentie van consultaties voor griepaal syndroom (ILI) bij de huisartsenpeilpraktijken is licht gedaald van 153 consultaties per 100.000 inwoners per week in week 26 naar 128/100.000 in week 27.

De ervaren werkbelasting voor vermoeden van COVID-19 bleef stabiel, waarbij 20% van de artsen deze als hoog en 3% als zeer hoog beschouwden (vergeleken met respectievelijk 20% en 7%).

¹ Mogelijke onderschatting omdat de registratie op naam voor burgers zonder verhoogde terugbetaling geen verplichting is maar een aanbeveling. Preliminaire data, mogelijke vertraging op rapportering voor meest recente dagen.

Indicatoren i.v.m. ernst

Het aantal nieuwe hospitalisaties voor COVID-19 is in de week van 6 tot 12 juli verder gestegen, met gemiddeld 155 opnames per dag, vergeleken met 129 de week ervoor (+21%). Het reproductiegetal (Rt) gebaseerd op het aantal nieuwe hospitalisaties is stabiel gebleven, met een waarde van 1,136 tegenover 1,154 de voorgaande week. De predictiemodellen voor het aantal nieuwe hospitalisaties tonen voor de komende twee weken ook nog steeds een verdere lichte toename.

Het aantal algemene ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten (N=2.072, +35%) en het aantal ingenomen ICU bedden (N=94, +12%) zijn de voorbije week ook nog verder gestegen. Het aantal opnames voor COVID-19 en met COVID-19 (d.w.z. opname om een andere reden maar met een positieve COVID-19 test) vertoonde een vergelijkbare tendens.

Meer informatie over de surveillance in ziekenhuizen is beschikbaar in een wekelijks rapport.

Het profiel van de gehospitaliseerde patiënten bleef in de eerste drie weken van juni over het algemeen stabiel en was vergelijkbaar met dat van de voorgaande maanden. Onder patiënten van 18 jaar en ouder was de mediane leeftijd van de opgenomen patiënten 78 jaar. Tussen 60% en 65% van de patiënten had twee of meer comorbiditeiten. De mediane verblijfsduur varieerde van 5 tot 8 dagen. Onder de gehospitaliseerde patiënten vertegenwoordigden patiënten met hart- en vaatziekten 40-47%, bewoners van woon-zorg centra 7-10% en immuungecompromitteerde patiënten 0-3%.

Het aantal overlijdens is over het algemeen stabiel gebleven, met in week 27 een totaal van 59 geregistreerde sterfgevallen (niet geconsolideerde data, vergeleken met 60 de week voordien), variërend van 3 tot 12 per dag. Het sterftecijfer bedroeg in week 27 0,51/100.000 inwoners in België, 0,46/100.000 in Wallonië (daling), 0,46/100.000 in Vlaanderen (stijging) en 0,33/100.000 in Brussel (daling).

Andere indicatoren

Ook de indicatoren voor de opvolging van de epidemiologische situatie in de woonzorgcentra (WZC) vertonen nog steeds een stijgende trend, maar de cijfers blijven laag (in een context van lage participatiegraad onder de WZC: 57% in Vlaanderen, 65% in Wallonië, 36% in Brussel en 44% in de Duitstalige Gemeenschap, wat een invloed kan hebben op de cijfers). Zowel het aantal besmettingen bij bewoners (7,2 per 1.000 bewoners) als bij personeelsleden is de voorbije week gestegen. Het aantal hospitalisaties bij bewoners is op nationaal niveau echter licht gedaald, maar is wel licht gestegen in Brussel en in de Duitstalige Gemeenschap (op nationaal niveau 0,33 per 1000 inwoners, in Brussel 1,13 per 1000 inwoners en in de Duitstalige Gemeenschap 2,56 per 1000 inwoners). Ook het aantal clusters nam weer toe. In week 27 waren er tot nu toe 66 nieuwe mogelijke clusters² (voorlopige data, vergeleken met een totaal van 61 in week 26), en 2% van de WZC hadden een grote cluster (vergeleken met 2% de week voordien). Zie het dashboard voor meer details.

Wegens de vakantieperiode worden geen gegevens weergegeven voor het onderwijs.

² Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk.

De surveillance op afvalwater aan de hand van drie opgevolgde indicatoren³ toont nog steeds een stijging aan van de virale concentraties, vooral in Wallonië. Op basis van de resultaten van 6 juli voor 42 opgevolgde zuiveringsinstallaties⁴ vertoonden 21 gebieden een alert voor de indicator "Stijgende trend" (vergeleken met 11 de week voordien = stijging), 14 gebieden voor de indicator "Snelle toename" (vergeleken met 10 de week voordien = stijging,) en 10 gebieden beantwoordden aan de indicator "Hoge virus circulatie" (vergeleken met 7 de week ervoor = stijging). Vier gebieden vertonen een alert voor de drie indicatoren: Liège Oupeye (Luik), Marchienne-au-Pont (Henegouwen), Montignies-sur-Sambre (Henegouwen) et Namur-Brumagne (Namen). Bovendien zijn de virusconcentraties in de gebieden Luik Oupeye, Vallée du Hain (L'Orchis) en Wasmuel hoger dan de maximumgehalten die tijdens de vijfde golf zijn waargenomen. Op provinciaal niveau was er in vier provincies een alert voor "Stijgende trend" (Vlaams-Brabant, Luik, Namen en Luxemburg, vergeleken met drie de week ervoor). In vier provincies was er een alert voor "Snelle toename" (Henegouwen, Luik, Namen en Luxemburg, vergeleken met twee de week ervoor) en in vijf provincies een alert voor "Hoge virus circulatie" (Vlaams-Brabant, Henegouwen, Luik, Namen en Luxemburg, vergeleken met één de week ervoor). De provincies Luik, Luxemburg en Namen zijn dus positief voor alle drie de indicatoren.

Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is te vinden in een wekelijks verslag.

In de periode van 27 juni tot 10 juli 2022 werden 758 stalen geanalyseerd in het kader van de baseline surveillance van circulerende varianten. Het aandeel van de Omikron-variant subtype BA.2 daalt verder (10%), BA.5 is verder toegenomen (81% vergeleken met 74%) en BA.4 bleef stabiel (8%). Op basis van het aandeel stalen met SGTF, indicatief voor Omikron BA.4 en BA.5 in de huidige context, vertegenwoordigen beide varianten samen 94 tot 96 % van de besmettingen. Meer informatie is beschikbaar op de website van het NRC.

De evolutie van de COVID-19 epidemie verschilt momenteel in West-Europa van land tot land. In sommige landen is er nog een sterk toenemende trend (bijvoorbeeld Frankrijk, Italië)⁵, maar in andere landen zijn er tekenen dat de piek bereikt of nabij is. Zo was er in Nederland een stijging van het aantal gevallen van 15% t.o.v. vorige week, terwijl dat twee weken geleden nog 70% was⁶. Ook het aantal ziekenhuis en IC opnames lijkt er te stabiliseren. In Duitsland was er van week 25 tot week 26 nog een lichte stijging van het aantal gevallen (+11%), maar neemt het aantal de laatste dagen af ($R=0.88$)⁷. Het aantal ziekenhuisopnames (+34%) en IC opnames (+11%) nemen wel nog toe. In Portugal zet de dalende trend van de laatste weken zich voort.

Het Britse UKHSA ondernam een eerste poging om de effectiviteit van vaccinatie tegen BA.4 en BA.5 te vergelijken met die tegen BA.2⁸. Er zijn nog onvoldoende gegevens om een robuuste analyse te doen, maar de preliminaire analyses wijzen op een vergelijkbare

³ De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de vijfde golf werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De indicator "Stijgende trend" geeft de bekkens aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen.

⁴ Als gevolg van de overstromingen in juli is de waterzuiveringsinstallatie van Wegnez (Verviers) nog steeds buiten werking. Dit gebied is daarom momenteel niet opgenomen in de surveillance.

⁵ [Coronavirus \(COVID-19\) \(santepubliquefrance.fr\)](https://santepubliquefrance.fr); [Covid-19 - Situation in Italy \(salute.gov.it\)](https://salute.gov.it)

⁶ [Weekcijfers coronavirus SARS-CoV-2 | RIVM](https://www.rivm.nl)

⁷ [RKI - Coronavirus SARS-CoV-2 - COVID-19: Case numbers in Germany and worldwide](https://www.rki.de)

⁸ [COVID-19 vaccine surveillance report: week 27 \(publishing.service.gov.uk\)](https://publishing.service.gov.uk)

effectiviteit. De vaccinatiestatus (aantal gevallen recent gevaccineerd met een tweede, derde of vierde dosis, gedeeld door aantal gevallen met een tweede of derde dosis ≥ 25 weken) van BA.4 of BA.5-gevallen werd vergeleken met BA.2-controlegevallen, gecorrigeerd voor vorige infecties, leeftijd en andere cofactoren. De odds ratio's waren 1.11 (95%CI 0.99-1.25) voor BA.4 en 1.08 (0.98-1.18) voor BA.5.

In India lijkt een nieuwe sublineage van de BA.2 sub-variant, met bijkomende mutaties op het receptor bindend domein van het spike eiwit en BA.2.75 genaamd, in aantal sterk toe te nemen⁹. Er werden er reeds meer dan 60 gevallen beschreven. De sublineage werd ook reeds in verschillende andere landen geïdentificeerd, waaronder Luxemburg, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk (1, 2 en 11 gevallen, respectievelijk)¹⁰. Momenteel is het nog onduidelijk of deze sublineage een groeivoordeel over BA.5 heeft, maar in India zou het BA.5 aan het vervangen zijn.

PROVINCIES

De indicatoren met betrekking tot het aantal besmettingen vertonen nog steeds een toenemende trend in alle provincies/regio's (zie overzicht pagina 7).

De 14-daagse incidentie van besmettingen stijgt verder in alle provincies/regio's en komt overal overeen met beheersniveau 3 ($> 500/100.000$), behalve in Luik. Het aantal besmettingen in de laatste 7 dagen is ook nog overal verder gestegen. De Rt op basis van infecties neemt licht af op nationaal niveau en in de meeste provincies, en bevindt zich overal op beheersniveau 2. Het aantal uitgevoerde testen is overal opnieuw gestegen, behalve in Brussel waar het stabiel blijft. Ook de PR voor symptomatische personen stijgt overal, met hoge waarden gaande van 47,3% (Namen) tot 56,4% (West-Vlaanderen).

Indicatoren met betrekking tot ziekenhuisopnames

De 7-daagse incidentie van hospitalisaties stijgt nog in de meeste provincies en bereikt de drempelwaarde voor beheersniveau 3 ($> 10/100.000$) in Oost- en West-Vlaanderen. Het aantal ingenomen bedden op intensieve zorgen schommelt verder van week tot week, maar de trend is nog steeds stabiel en de aantallen laag.

De beheersniveaus voor de provincies Waals-Brabant en de Duitstalige Gemeenschap zijn verhoogd van niveau 1 naar niveau 2, en dit wegens de toename in het aantal ziekenhuisopnames. De beheersniveaus van de andere provincies worden deze week niet gewijzigd.

GEMEENTEN

Het aantal gemeenten met een alert is de voorbije week toegenomen, met een totaal van 184 gemeenten (vergeleken met 158 de week voordien). De gemeenten met een alert bevinden zich verspreid over België.

De hoogste incidenties worden waargenomen in Vlaanderen, in de provincie Luxemburg, in Henegouwen en in Namen.

⁹ WHO Director-General's opening remarks at the COVID-19 media briefing – 6 July 2022 ; World Health Organization (WHO) on Twitter: ".@doctorsoumya explains what we know about the emergence of a potential Omicron sub-variant [referred as BA.2.75] ↓ #COVID19 <https://t.co/Eoinq7hEux>" / Twitter

¹⁰ [Tracking BA.2.75 Lineage Over Time | Tableau Public](#)

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

Emmanuel André (KULeuven), Caroline Boulouffe (AVIQ), Isabelle Dagneaux (Collège de Médecine Générale), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Niel Hens (UAntwerpen/UHasselt), Yves Lafort (Sciensano), Valeska Laisnez (Sciensano), Quentin Mary (SSMG), Pierrette Melin (CHULiège), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Jasper Sans (COCOM), Giulietta Stefani (Sciensano), Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus Medica).

Periode 03-09/07/2022	Besmettingen 14d incidentie per 100.000	% Wijziging Gevallen (7d)	Aantal testen/ 100.000	Rt infecties	PR sympto matische gevallen	Hospitalisaties 7d incidentie per 100.000 ¹¹	ICU bezetting	Verdubbelings/ halveringstijd nieuwe hospitalisaties	Beheers- niveau
België	819	+37%	1 315	1,191	52,9%	8,5	5%	29	2
Antwerpen	919	+29%	1 344	1,149	53,5%	8,9	4%	124	2
Henegouwen	684	+42%	1 162	1,229	49,5%	9,0	4%	13	2
Limburg	695	+41%	961	1,222	54,1%	6,9	3%	13	2
Luik	492	+50%	983	1,263	49,2%	8,8	8%	35	2
Luxemburg	720	+23%	1 034	1,135	49,5%	NA ¹²	2%	NA	1
Namen	700	+49%	1 144	1,253	47,3%	6,2	0%	43	2
Oost-Vlaanderen	973	+36%	1 399	1,175	56,4%	11,1	7%	35	2
Vlaams-Brabant	926	+42%	1 357	1,214	56,2%	3,3	5%	164	1
Waals-Brabant	932	+38%	1 396	1,189	52,9%	6,6	13%	7	2
West-Vlaanderen	813	+39%	1 211	1,196	56,3%	12,7	5%	99	2
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	859	+32%	2 058	1,163	49,3%	9,8	3%	17	2
Duitstalige Gemeenschap	658	+33%	888	1,141	NA	5,1	NA	NA	2

¹¹ Resultaten voor week 27, van 4 tot 10 juli 2022.

¹² Pour la province du Luxembourg, les données liées aux hospitalisations ne sont actuellement pas disponibles en raison de problèmes techniques.